

MISRNING IKKI OLAM HUKMDORLARI

Raximova Nigina Nabi qizi

Osiyo xalqaro universiteti tarix yo'nalishi talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10668910>

Annotatsiya. Ushbu maqolada qadimgi Misr aholisi ilohlarga sig'inishi, ilohlarning inson hayotida tutgan o'rni, dinlarning odamlarga tasiri va ularning kelib chiqishi haqida ko'proq ma'lumot yoritiladi.

Kalit so'zlar: Amon-Ra, Bastet, Osiris, hudolar, qurbonlik, ibodatxona, firavnlr, peramidalar, Xapi, Anibus, Mo'miyolash, Ilohiy hayvonlar.

THE TWO WORLD RULERS OF EGYPT

Abstract. This article provides more information about the worship of the gods of ancient Egypt, the role of the gods in human life, the influence of religions on people, and their origins.

Key words: Amon-Ra, Bastet, Osiris, Gods, Sacrifice, Temple, Pharaohs, Pyramids, Hapi, Anibus, Mummification, Divine Animals.

ДВА МИРОВЫХ ПРАВИТЕЛЯ ЕГИПТА

Аннотация. В данной статье представлена дополнительная информация о поклонении богам жителями Древнего Египта, роли богов в жизни человека, влиянии религий на людей и их происхождении.

Ключевые слова: Амон-Ра, Бастет, Осирис, Боги, Жертвоприношение, Храм, Фараоны, Пирамиды, Хapi, Анибус, Мумификация, Божественные животные.

Qadimda Misrda aholi turli tabiat kuchlari oldida juda o'jiz edi, misol uchun doimiy bahorgi suv toshqinlari, jazirama issiq, qum bo'ronlari kabi. Shunda aholi orasida bu tabiat hodisalarini yoki quyosh, suv yashin kabi tabiat kushlariga sig'inish va ularni qandaydir ilohiylashtirish boshlandi. O'limdan keying hayot mavjudligi, yer osti saltanatidagi azob – uqubatlar va rohat farog'atda yashash kasbi qarashlar shakllandi. Barchamizga ma'lumki, avvaldan insonlar ilohlarga, (xudolarga) sig'inib kelishgan. Xudo atamasi turli xalqlar orasida turlicha talqin qilinadi. Iloh nazriyasi aniq ilmiy asosga ega emas. Qadimgi insonlarda diniy e'tiqod kuchli bo'lgan. Ular jonsiz narsarlarga, o'simliklarga, hayvonlarga sig'inib kelgan. Har bir qilgan ishimizni xudo ko'rib turibdi deb o'ylashgan va yomon ishlardan saqlanishgan. Misrliklar o'zlarining kundalik hayotida bo'layotgan voqealarga tayanib turli xil ilohlarni yaratgan va ularni kundalik turmush tarzi bilan uzviy bog'liq deb hisoblashgan. Jamiyatda turli ilohiy kuchlar mavjudligiga ishonch hosil bo'ldi.

Ularni misrliklar xodolar deb atashashar edi va ular shu darajada qudratligi ularni qahrini keltirishdan butun umur qo'rqib yurishgan va ularga atab qurbonliklar keltirishgan. Shulardan ayrim birlariga to'xtalib o'tamiz.

Amon-Ra: yangi podsholik xudosi

Amon-Ra quyosh xudosi, fravinlarning bosh ilohi va homiysi hisoblanadi.

Dastlab ikkita xudo bo'lgan: Fiva shahri homiysi Qadim zamonlarda, bu ilohiylik, qo'chqorning boshi yoki butunlay hayvon kabi inson ko'rinishida tasvirlangan. Uning qo'lida u hayot va o'lmaslikni ramziy ko'rsatuvchi pastadirli xochga egadir. Unda Qadimgi Misr xudolari Amon va Raxga qo'shilishgan, shuning uchun u ikkalasining kuchi qudratli bo'ladi. U odamlarni

qo'llab-quvvatlab, ularga qiyin sharoitlarda yordam berga n va shuning uchun u har narsaning g'amxo'r va adolatli yaratuvchisi sifatida taqdim etilgan. Qadimgi Misrda xudo Ra va Amon yerni yoritib, daryo bo'ylab osmon bo'ylab harakatlanib, tungi vaqtda Nilni o'z uylariga qaytib kelishlari uchun o'zgartirganlar. Odamlar har kuni yarim tunda Amon-Raning katta ilon bilan jang qilganiga ishonishdi. Ee bu Amon va quyosh xudosi Ra edi. So'ngra ikkalasi yagona xudoga birlashadi. Osiris: (misrcha: wsjr, qadimgi yunoncha: Ὀσίρις, lotincha: Osiris) Misr mifologiyasiga ko'ra, hayot, o'lim va hosildorlik xudosidir. U oy ma'budasi — Isisning akasi va eri bo'lgan. Ularning Hosus ismli o'g'il farzandi ham bo'lgan. Osirisni akasi va cho'l xudosi bo'lgan Set o'ldiradi. Sababi, Osiris Set davogarlik qilgan fir'avn bo'lgan. Osiris Setning uni aldab, quti ichkarisiga kirgizib, qutiga qo'rg'oshin quyishi ortidan vafot etadi. Biroq, Horus ulg'ayganida, Setni mag'lub etib, fir'avnga aylanadi. Shuningdek, Osirisning onasi osmon ma'budasi Nut, otasi yer xudosi Geb hamda singlisi Neftis hisoblanadi

Misr mifologiyasida Bastet quvonch va quvnoqlik ma'budasi edi. Bastetning 0muqaddas hayvoni — mushuk bo'lgan. Bastet mushukning boshili ayol sifatida tasvirlangan. Bastetning atributi — musiqa asbobi sistrum bo'lgan. Bastet Mut bilan tanilgan va u Ra Tefnut, Sokhmet va Xathorning ko'zi sifatida ham hurmat qilingan. Shu munosabat bilan Bastet quyosh ko'zining funktsiyalarini ham oldi. Gerodot har yili Bastet sharafiga raqsga tushilgan bayramlar haqida xabar qoldirgan. Qadimgi yunonlar Bastetni Artemida bilan aniqladilar. Yuqorida aytib o'tilganidek, mushuk Bastet ma'budasining muqaddas hayvoni hisoblangan. Qadimgi misrliklar bu hayvonga hurmat bilan munosabatda bo'lishgan. Misrda „mushuk“ nomi oddiygina yangradi: „Mau“ yoki „Miyav“. Qadimgi Misr meovlariga bo'lgan munosabat, Bastet ma'budasining timsoli sifatida, hech bo'lmaganda hurmatli edi. Mushuklar oila a'zolari edi, ularga hayot davomida ham, o'limdan keyin ham barcha hurmat bilan munosabatda bo'lishdi. U Bastet ma'budasining yerda mujassamlanishini ko'rish kabi edi. Bu hayvonlar sharafla bilan ko'milgan, fir'avnlr kabi mumiyalangan va ularni o'ldirish uchun jazo o'lim jazosi edi. Agar oilada mushuk o'lgan bo'lsa, unda mushukning egalari va ularning qarindoshlari motam belgisi sifatida qoshlarini oldirganlar. Mushukning jasi balzamlangan va sarkofagga joylashtirilgan, shundan so'ng u mushuklarni ko'mish uchun maxsus mo'ljallangan nekropollardan biriga joylashgan.

Xulosa qilib shuni aytishim mumkinki men bu maqolani yozishimdan asosiy maqsadim, qadimgimgi Misr ilohlarining aholi orasida tutgan o'rni va ularning qanday vazifalarni bajargani ularning kelib chiqishi, haqida aytib o'tib o'tim. Misr aholisi xudolardan qo'rqan va ular xudolar xoxish irodasiga qarshi chiqishga jur'at qila olmaganlar shu uchun ular qanday ishni boshlashsa ular o'z xudalariga qurbonliklar keltirishgan. Bu maqola orqali ham Misr aholisi o'z xudolarini qay darajada ulug'laganligini yoritib berishga harakat qildim.

REFERENCES

1. Abdujabbor Kabirov. „Qadimgi sharq tarixi " Toshkent -2016
2. Sagdullayev, Kostetskiy „Qadimgi dunyo tarixi" Tashkent-2017
3. D.G.Reder, E.A.Cherkasova (Krushkol),„Qadimgi dunyo tarixi" Toshket-1974.
4. .Who else might be in Pharaoh Tutankhamun's Tomb November 10, 2019 by Mark Millmore
5. Women of Power and Influence in Ancient Egypt September 6, 2019 by Mark Millmore

6. Akmal B. (2024). THE GREAT WALL OF THE EARLY MIDDLE AGES - KANPIRAK WALL. *Modern Science and Research*, 3(1), 694–698. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/28381>
7. Bobohusenov Akmal. (2023). BUXORO VOHSINING ANTIK DAVRI SHISHA BUYUMLARI. *TADQIQOTLAR*, 25(2), 208–211. Retrieved from <http://tadqiqotlar.uz/index.php/new/article/view/307>
8. Bobohusenov Akmal Ashurovich. (2023). THE MATERIAL CULTURE OF THE TOMBS OF THE ANCIENT AND EARLY MEDIEVAL PERIOD. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(11), 24–29. <https://doi.org/10.37547/ijhps/Volume03Issue11-06>
9. Ashurovich, B. A. (2023). VARAKHSHA MURAL GANCH AND CLAY PAINTINGS. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 48-53.
10. Akmal, B. (2023). ANTIK VA ILK O 'RTA ASRLAR DAVRI MOZOR-QO 'RG 'ONLARI MODDIY MADANIYATI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 35(3), 65-70.
11. Bobohusenov, A. (2023). BUXORO VOHASINING ANTIK DAVRI YODGORLIKLARI. *SCHOLAR*, 1(28), 298-302.
12. Akmal, B. (2023). QADIMGI BAQTRIYA MADANIYATI VA YODGORLIKLARI TIPOLOGIYASI. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(7), 100-102.
13. Akmal, B. (2023). BUXORO VOHASI QOYATOSH SURATLARINING DAVRIY TASNIFI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 29(1), 142-146.
14. Bobohusenov, A. (2023). QADIMGI VARAXSHA DEVORIY GANCH VA LOY BEZAKLARI. *SCHOLAR*, 1(28), 303-308.
15. Akmal, B., & Ismat, N. (2023). BAQTRIYANING BRONZA DAVRI ARXEOLOGIYA YODGORLIKLARINING JOYLASHUVI VA MODDIY MADANIYATI. *Innovations in Technology and Science Education*, 2(8), 73-80
16. Мусаева Амина Караматовна. (2023). Формирование профессиональной коммуникативной компетентности студентов вузов посредством использования инновационных технологий. *Международный журнал оранжевых технологий*, 5 (11), 1-5. Получено с <https://journals.researchparks.org/index.php/IJOT/article/view/4915>. АПА
17. Мусаева Амина Караматовна. (2024). Формирование коммуникативной компетентности студентов. *Информационные горизонты: Американский журнал инноваций в области библиотечного дела и информатики (2993-2777)*, 2(1), 156-164. Извлечено из <https://grnjournal.us/index.php/AJLISI/article/view/2817>
18. Мусаева, А. (2023). ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ ОРҚАЛИ УНИВЕРСИТЕТ ТАЛАБАЛАРИДА КАСБИЙ КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. В *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF EDUCATION AND INNOVATION* (Т. 2, Выпуск 12, сс. 51–58). Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10315248>
19. Мусаева Амина Караматовна. (2023). ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ ВУЗА ЧЕРЕЗ

- ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ДИСЦИПЛИНЕ «КУЛЬТУРА РЕЧИ И ОБЩЕНИЯ». Международный журнал педагогики 3 (11), 85–89. <https://doi.org/10.37547/ijp/Volume03Issue11-17> АПА71. Volume: 5 Issue: 11 | Nov 2023.
20. Muxamedovna, G. M. (2023). INNOVATION TALIM-BUYUK KELAJAK POYDEVORI. *World scientific research journal*, 17(1), 74-76.
  21. Muxamedovna, G. M. (2023). UCHINCHI RENESANS DAVRIDA AJDODLARIMIZ MEROSINI ORGANISH ORQALI INTEGRATION TA'LIMNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH TAMOYILLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 22(1), 35-38.
  22. Muxamedovna, G. M. (2023). KREATIV YONDASHUV ASOSIDA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH MEKANIZMLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 21(3), 12-14.
  23. Vahobovna, S. G. (2021). Khoja Abdulkhaliq Ghijduvani And Its Method. *European Journal of Humanities and Educational Advancements*, 2(10), 39-40.
  24. Srojjeva, Gulbahor. "CONTINUITY IN EDUCATION-CHIEF MEZON." *Modern Science and Research* 2.12 (2023): 834-839.
  25. Srojjeva G. . (2024). SOLUTIONS, RESULTS AND PROBLEMS OF REFORMS IN THE FIELD OF EDUCATION. *Modern Science and Research*, 3(1), 782–788.
  26. Srojjeva, G. (2023). LOWER ZARAFSHAN OASIS TOURISM OPPORTUNITIES. *Modern Science and Research*, 2(10), 199–204.
  27. Bafoeva, R. (2023). The concept of family in English, Russian and Uzbek proverbs. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 1(10), 651–654. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/STEM/article/view/2279>
  28. Rokhila Bafoeva 2023. The Concept of Education in English and Uzbek Proverbs. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*. 1, 9 (Nov. 2023), 292–296.
  29. Bafoeva, R. (2023). NEW METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES. *Modern Science and Research*, 2(10), 58-63.
  30. Pirmanovna, N. G., & Bafoeva, R. (2022). NATIONAL AND CULTURAL PROVERBS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES AND THEIR UNIVERSAL FEATURES. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 1(4), 500-503.
  31. Ilniyoz o'g'li, S. F. (2023). XIX ASRDA XONLIKLARNING O 'ZARO SAVDO MUNOSABATLARI. *JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING*, 2 (8), 111–114.
  32. Sayfutdinov Feruz Ilniyazovich. (2023). USING GIS SOFTWARE AND THE IMPORTANCE OF DIGITAL HISTORY IN THE STUDY OF HISTORY . *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(10), 31–33. <https://doi.org/10.37547/ijhps/Volume03Issue10-06>
  33. Sayfutdinov, F. (2023). THE IMPORTANCE OF DIGITAL TECHNOLOGY IN TEACHING HISTORY. *Modern Science and Research*, 2(10), 719–723. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24678>

34. Sayfutdinov Feruz Ilniyoz o'g'li. (2023). XIX ASRDA XONLIKLARNING O'ZARO SAVDO MUNOSABATLARI. *JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING*, 2(8), 111–114. Retrieved from <https://jsrt.innovascience.uz/index.php/jsrt/article/view/284>
35. Sayfutdinov, F. (2023). ANALYSIS OF DATA ON LAND OWNERSHIP AND LIVESTOCK FARMING OF KARAKALPAKS. *Modern Science and Research*, 2(10), 650–657. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/25727>
36. Sayfutdinov Feruz Ilniyozovich. (2023). LAND OWNERSHIP RELATIONS BASED ON THE NATIONAL ECONOMY OF KARAKALPAK. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(11), 20–27. <https://doi.org/10.37547/ijll/Volume03Issue11-04>
37. OXUNJONOVICH, Q. Z. (2022). CHANGES OF LYULI IDENTITY. *International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences*, 2(3), 74-83.
38. Mavlanova Mehnbonu Obid qizi, & Koryogdiyev Zufar Okhunjonovich. (2023). THE ROLE OF NATIONAL VALUES AND SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORKS IN THE EDUCATION OF THE YOUNG GENERATION. *Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development*, 17, 81–84. Retrieved from <https://sjird.journalspark.org/index.php/sjird/article/view/753>
40. Okhunjonovich, K. Z. (2023). THE EDUCATIONAL VALUE OF NATIONAL CUSTOMS AND TRADITIONS IN THE ERA OF GLOBALIZATION. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 18, 64-66.
41. Okhunjonovich, K. Z. (2021). Self-Awareness of Gypsies: Traditionality and Modernity. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 2(7), 33-42.
42. Корёгдиев, З. О. (2016). ACTIVITIES OF AMUDARYA FLOTILLA AT THE END OF THE NINETEENTH CENTURY-BEGINNING OF THE TWENTIETH CENTURY HISTORY ("TURKESTAN COLLECTION" MATERIALS). *Ученый XXI века*, (12 (25)), 20-22.
43. Qoryog'diyev, Z. O. (2016). ACTIVITIES OF AMUDARYA FLOTILLA AT THE END OF THE NINETEENTH CENTURY-BEGINNING OF THE TWENTIETH CENTURY HISTORY ("TURKESTAN COLLECTION" MATERIALS). *Ученый XXI века*, (12), 20-22.
44. Корёгдиев, З. О. (2016). GOLD EMBROIDERY OF BUKHARA. *Ученый XXI века*, (12).
45. Корёгдиев, З. О. (2016). XIX АСР ОХИРИ–XX АСР БОШЛАРИДА АМУДАРЁ ФЛОТИЛИЯСИ ФАОЛИЯТИ ТАРИХИДАН (“ТУРКИСТОН ТЎПЛАМИ” МАТЕРИАЛЛАРИ АСОСИДА). *Ученый XXI века*, 20.